Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant

2019 – 2022

Samen sterk voor een veilig Oost-Brabant

ONTWERP

Colofon

Uitgave
Regionaal Bureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant
In opdracht van: Regionaal Overleg Veiligheid Oost-Brabant

Opstellers
Alain Renier – Regionaal Beleidsadviseur
Frank Hustin – Regionaal Beleidsadviseur
Ger Scheffer – Adviseur Regioburgemeester
Erik de Ruiter – Coördinerend Gemeentesecretaris

Klankbordgroep
Ten behoeve van het opstellen van dit Regionaal Veiligheidsplan is gebruik gemaakt van de expertise en kennis van vertegenwoordigers van diverse organisaties in de regio. In de klankbordgroep zaten vertegenwoordigers van de basisteams, het OM, de politie, het RIEC en het BOT.

Datum
20 juni 2018

Bronnen
Voor deze rapportage is gebruik gemaakt van gegevens en informatie aangeleverd door de gemeenten uit Oost-Brabant, de politie, het Openbaar Ministerie, het RIEC en de Veiligheidshuizen. Tevens is gebruik gemaakt van de reeds beschikbare Integrale Veiligheidsplannen in de regio.

Voorwoord

Voor u ligt het Regionaal Veiligheidsplan voor de periode 2019 – 2022. Dit veiligheidsplan is de uitwerking van een traject dat de 38 gemeenten in Oost-Brabant samen met politie, OM en andere partners uit de regio, zoals het RIEC en het Actiecentrum Ondermijning, hebben doorlopen om te komen tot de gezamenlijke doelstellingen en prioriteiten voor de komende 4 jaar. In dit Regionaal Veiligheidsplan zijn onze gezamenlijke prioriteiten benoemd: veiligheidsvraagstukken die regionaal spelen en waarop een gezamenlijke integrale aanpak nodig is. Het Regionaal Veiligheidsplan is dan ook nadrukkelijk bedoeld als versterking van en aanvulling op het lokaal veiligheidsbeleid.

Om vooruit te kunnen kijken is ook teruggekeken. Geconcludeerd kan worden dat de meeste doelstellingen uit het vorige Regionaal Veiligheidsplan zijn behaald. Het aantal geregistreerde misdrijven is gedaald en ook het slachtofferschap is afgenomen. Daarnaast zijn er de afgelopen jaren goede resultaten behaald op de prioritaire thema's die we met elkaar hadden afgesproken. Ook de samenwerking op het terrein van openbare orde en veiligheid is de afgelopen jaren in Oost-Brabant verder geïntensiveerd.

Toch gaat nog niet alles naar wens en zijn er ook de komende vier jaar nog voldoende stappen te zetten, zowel inhoudelijk als op het gebied van samenwerken. Zo wordt de criminaliteit die we tegenkomen steeds professioneler en complexer van aard. De ondermijnende criminaliteit blijft een groot probleem in onze regio en vraagt veel capaciteit van de verschillende partners. Daarnaast worden we geconfronteerd met nieuwe vormen (of nieuwe methodes) van criminaliteit zoals cybercrime.

Deze nieuwe vormen van criminaliteit vragen niet alleen een andere manier van werken van iedere afzonderlijke organisatie, maar maken ook duidelijk dat het solistisch aanpakken van problematiek niet meer van deze tijd is. Daarom zetten we in Oost-Brabant nog meer in op samen dingen doen. Samen staan we sterker en kunnen we de problematiek integraal aanpakken. De titel van dit veiligheidsplan is dan ook:

Samen sterk voor een veilig Oost-Brabant!

De burgemeesters:
R.H. Augusteijn, M.C. Bakermans, P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel, D. Blok, P.M.J.H. Bos, J.W. Brenninkmeijer, W.J.L. Buijs-Glaudemans, M. Buijs, A. Callewaert-de Groot, A.M. Demmers-van der Geest, A.B.A.M. Ederveen, J. Eugster-van Bergeijk, J.F.M. Gaillard, H.A.G. Hellegers, W.A.G. Hillenaar, M.J. Houben, J.A. Jorritsma, J.C.R. Keijzers-Verschelling, B.H.M. Link, P.M. Maas, H.J. Mak, F.L.J. van der Meijden, J.M.L.N. Mikkers, M.A.H. Moorman, R.J. van de Mortel, J.C.M. Pommer, A.M.H. Roolvink, C.H.C. van Rooij, K.W.T. van Soest, M.L.P. Sijbers, H. Ubachs, M.S. van Veen, P.J.J. Verhoeven, H.G. Vos, J.A.M. Vos, A. Walraven, H.C.R.M. de Wijkerslooth de Weerdesteijn en J. Zwijnenburg-van der Vliet

De Hoofdofficier van Justitie:
H.G.M. Rutgers

De Politiechef:
F.J. Heeres

ONTWERP

Inhoudsopgave

Inhoud

Voorwoord 2
Inhoudsopgave 3
Samenvatting 4
1. Inleiding 6
1.1. Algemeen 6
1.2. Reikwijdte 7
1.3. Leeswijzer 7
2. Trends en ontwikkelingen 8
2.1. Trends en ontwikkelingen 8
2.2. Terugkijkend: Veiligheidsbeeld Oost-Brabant 2015 – 2018 10
3. Ambities en uitgangspunten 12
3.1. Ambitie 12
3.2. Uitgangspunten 12
3.3. Doorontwikkeling samenwerking 14
4. De gezamenlijke strategische thema's voor de periode 2019 – 2022 15
4.1. Veilige woon- en leefomgeving 15
4.2. Ondermijnende criminaliteit 17
4.3. Maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie 18
4.4. Cybercrime en Cybersecurity 20
5. Basisteam en organisatie specifieke prioriteiten 23
5.1. Gemeenschappelijke Veiligheidsagenda: de landelijke prioriteiten 23
5.2. Openbaar Ministerie 23
5.3. Politie 24
5.4. Basisteams 24
6. Monitoring 27
7. Bijlagen 28
7.1. Sterkteverdeling Politie-eenheid Oost-Brabant 28
7.2. Opsporingsafspraken Politie-eenheid Oost-Brabant 29

ONTWERP

Samenvatting

De overheid ziet zich op het brede terrein van veiligheid gesteld voor veel en steeds complexer wordende maatschappelijke opgaven. Het bestuur, Openbaar Ministerie en Politie handelen daarom steeds meer (zowel mono- als multidisciplinair) vanuit het besef dat er in toenemende mate sprake is van onderlinge afhankelijkheid en overlap in verantwoordelijkheden, waarbij gestuurd wordt op maatschappelijke effecten en op concrete resultaten en inspanningen. Ook andere partners zoals de Belastingdienst, de omgevingsdiensten, zorgpartners en het RIEC dragen een onmisbare steen bij aan de integrale aanpak van veiligheidsvraagstukken. Het Regionaal Veiligheidsplan 2019 – 2022 is dan ook opgesteld vanuit de gedachte dat onze inzet vooral effectief is als we het gezamenlijk doen. Het Regionaal Veiligheidsplan is dan ook van ons allen!

Het Regionaal Veiligheidsplan vormt voor de periode 2019 – 2022 het gezamenlijke kader voor de aanpak van bovenlokale problemen en is tot stand gekomen op basis van input vanuit de gemeenten, politie en OM en andere partners uit de regio, zoals het RIEC en het Actiecentrum Ondermijning. Daarbij is gebruik gemaakt van informatie zoals (criminaliteits)cijfers van politie en OM, de landelijke Veiligheidsmonitor, gegevens van de gemeenten, het Actiecentrum Ondermijning en het RIEC.

Ambitie en uitgangspunten

In dit plan staan onze algemene ambities, doelen en de strategische thema's die de gemeenten, Openbaar Ministerie (OM), politie en andere partners in deze periode op het gebied van veiligheid nastreven en de prioriteiten die daarbij worden gesteld.

Ons streven is te komen tot een integrale aanpak van gedeelde en gedragen prioriteiten. Een aanpak die naast cijfermatige doelstellingen, is toegespitst op het bereiken van maatschappelijke effecten, waar duidelijk is wat de samenwerkende partners van elkaar mogen verwachten en waarbij voldoende ruimte is om, zo nodig, tijdig te kunnen bijsturen. Deze ambitie vertaalt zich naar de volgende doelen:

- Een afname van criminaliteit;
- Toename van veiligheidsgevoelens;
- Voorkomen en bestrijden van incidenten en verstoringen van de openbare orde;
- Een structurele verbinding tussen zorg en veiligheid binnen de gemeenten en met andere partners;
- Verankeren van de veiligheid in de kernen, wijken en buurten;
- Als er redelijke (opsporings)indicaties zijn, mogen slachtoffers / mag de samenleving verwachten dat de overheid actie onderneemt;
- Vergroten betrokkenheid burgers en private partners.

Om deze ambitie en doelen te bereiken en de strategische thema's vorm te kunnen geven, is er in gezamenlijkheid een aantal uitgangspunten geformuleerd die ons helpen bij het aanbrengen van focus en prioriteit. Deze uitgangspunten zien op:

- Oog voor de wijken en dorpen in onze regio;
- Inzet die gericht is op maatschappelijk effecten, resultaten en inspanningen;
- Uitsluitend thema's die (nagenoeg) overal spelen én waar regionale interventies noodzakelijk zijn, worden als regionaal thema benoemd;
- Verbinden van zorg en veiligheid: balans tussen preventie, zorg en repressie
- Ruimte voor herijking en tussentijdse bijsturing;
- Het Regionaal Veiligheidsplan is van ons allen.

Om onze ambities en doelen te bereiken werken de verschillende partijen in Oost-Brabant reeds veel en goed met elkaar samen. Dit is door de veelheid en complexiteit van opgaven en casuïstiek ook noodzakelijk en onontkoombaar. Samenwerken vraagt echter ook het een en ander van alle partijen. Gezamenlijk is er voor gekozen de komende vier jaar in te zetten op de doorontwikkeling van de samenwerking. In de

CONCEPT

Regionale Ontwikkel Agenda (ROA) wordt nader ingegaan op de wijze van samenwerking en de doorontwikkeling daarvan.

De gezamenlijke strategische thema's voor 2019 – 2022

De onderwerpen die we in dit Regionaal Veiligheidsplan als zwaartepunt benoemen zijn de strategische thema's die we voor de komende jaren cruciaal vinden en waar we daarom *extra* aandacht aan besteden in beleid en aanpak. De keuze voor deze thema's is gebaseerd op algemene trends en ontwikkelingen, de landelijke doelstellingen, de eerder genoemde ambities en uitgangspunten, analyses van de veiligheidsproblematiek in de regio, afspraken binnen het Regionaal Overleg Veiligheid, de Bestuurlijke Regiegroep en de basisteam driehoeken alsook de behandeling van het concept Regionaal Veiligheidsplan in de gemeenteraden van onze regio.

De gezamenlijke strategische thema's voor de periode 2019 – 2022 zijn:

- Veilige woon- en leefomgeving;
- Ondermijnende criminaliteit;
- Maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie;
- Cybercrime en cybersecurity.

Met het benoemen van deze strategische thema's is bewust gekozen voor een beperkt aantal regionale prioriteiten en blijft ruimte beschikbaar om flexibel in te kunnen spelen op actuele problemen of urgente situaties, indien die zich de komende vier jaar voordoen. Daarnaast worden er in de veiligheidsplannen van de gemeenten en/of basisteams nog andere prioritaire thema's benoemd die *lokale* prioriteit hebben en daarmee de benodigde inzet krijgen van de veiligheidspartners op lokaal of op basisteam niveau. Als er onderwerpen zowel lokaal als regionaal niet zijn geprioriteerd wil dat overigens niet zeggen dat deze thema's worden genegeerd. Voor deze onderwerpen geldt dat de bestaande inzet gehandhaafd blijft ("going concern").

ONTWERP

1. Inleiding

1.1. Algemeen

Het Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant is een product van gemeenten, Openbaar Ministerie en politie. Het gezamenlijke kader van 38 gemeenten, het Openbaar Ministerie en de politie voor de aanpak van (boven)lokale problemen. Het voorliggende Regionaal Veiligheidsplan ziet op de periode 2019 - 2022 en is tot stand gekomen op basis van input vanuit de gemeenten, politie en OM. Daarbij is gebruik gemaakt van informatie zoals (criminaliteits)cijfers van politie en OM, de landelijke Veiligheidsmonitor, gegevens van het Actiecentrum Ondermijning en het RIEC.

De hoofdlijnen van het Regionaal Veiligheidsplan worden voor een deel bepaald door artikel 39 lid 1 van de Politiewet 2012. Dit artikel schrijft voor dat de burgemeesters van de gemeenten binnen een politie-eenheid gezamenlijk met de Hoofdofficier van Justitie ten minste eenmaal in de vier jaar een beleidsplan voor de regio vaststellen[1].
Het plan omvat (tenminste):

- De bijdrage van de politie-eenheid aan de landelijke doelstellingen zoals door de minister vastgesteld (artikel 20 lid 1 Politiewet).
- De verdeling van de beschikbare politiesterkte over de onderdelen van de regionale eenheid.

Daarnaast wordt rekening gehouden met het belang van een goede vervulling van de politietaak in alle betrokken gemeenten en de doelen, bedoeld in artikel 38b, eerste lid Politiewet.

In dit plan staan dan ook de algemene strategische doelen die de gemeenten, Openbaar Ministerie (OM), politie en andere partners in deze periode op het gebied van veiligheid nastreven en de prioriteiten die daarbij worden gesteld. Voor wat betreft de in dit plan genoemde prioriteiten is actief input geleverd door de 38 gemeenten in onze regio. Daarnaast is rekenschap gegeven aan de landelijke prioriteiten. Het plan vormt daarom samen met de Integrale Veiligheidsplannen van de basisteams en gemeenten, het kader voor de veiligheidsaanpak, voor de komende vier jaar. De invulling van het kader wordt nader uitgewerkt in concrete uitvoeringsplannen op basisteam niveau. Bij de uitvoering van dit beleidskader worden nadrukkelijk burgers, ondernemers, organisaties, instellingen en andere (keten)partners betrokken. De uitvoering zal uiteraard ook gemonitord worden.

Het Regionaal Veiligheidsplan heeft een looptijd van vier jaar. Veiligheidsproblematiek is echter niet altijd voorspelbaar. Er kunnen zich uitdagingen voordoen, die nu niet voorzien zijn en niet zijn vastgelegd in dit meerjarenbeleidskader, maar die wel zo urgent zijn dat ze direct moeten worden aangepakt. Indien dergelijke uitdagingen zich voordoen worden hierover in de Bestuurlijke Regiegroep en de driehoeksoverleggen tussen de burgemeesters, de officieren van justitie en de teamchefs van de politie, separate afspraken gemaakt. Dit geldt ook indien er aanleiding is tot het bijstellen van de veiligheidsprioriteiten, bijvoorbeeld naar aanleiding van de monitoring.

[1] Overeenkomstig artikel 11 van de Politiewet staat de politie indien zij in een gemeente optreedt ter handhaving van de openbare orde en ter uitvoering van de hulpverleningstaak onder gezag van de burgemeester. Indien de politie optreedt ter strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde dan wel taken verricht ten dienste van justitie, staat zij, tenzij in enige wet anders is bepaald, onder gezag van de officier van justitie (artikel 12 Politiewet).

ONTWERP

Zoals reeds eerder opgemerkt is er vanuit alle partijen input geleverd voor dit Regionaal Veiligheidsplan. Het Regionaal Veiligheidsplan is daarmee van ons allen! Juist door het gezamenlijk en integraal optrekken van gemeenten, OM, politie en andere partners kan de criminaliteit in onze regio effectief en doortastend worden aangepakt; zeker gelet op de moderne vormen van criminaliteit in een toenemend complex werkveld.

1.2. Reikwijdte

Het veiligheidsterrein kent een sociaal en een fysiek deel. Het sociale deel betreft, in algemene zin, de veiligheid rond sociale (intermenselijke) relaties en activiteiten. Bijvoorbeeld: jeugdoverlast, inbraken, radicalisering, zorg en veiligheid, maatschappelijke en bestuurlijke integriteit e.d.. Fysieke veiligheid betreft de zorg voor bijvoorbeeld (verkeerstechnische maatregelen in het kader van) verkeersveiligheid, brandveiligheid en externe veiligheid (dit laatste betreft bijvoorbeeld de risico's voor mens en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen).

Het Regionaal Veiligheidsplan heeft met name betrekking op de sociale veiligheid. Fysieke veiligheid valt buiten de scope van dit beleidskader. Voor de onderwerpen rond de fysieke veiligheid wordt verwezen naar de specifiek voor deze gebieden ontwikkeld beleid en daarvoor verantwoordelijke organisaties.

Naast het Regionaal Veiligheidsplan (RVP) wordt tevens een Regionale Ontwikkel Agenda opgesteld. Politie, Openbaar Ministerie, gemeenten werken nauw samen om de in het RVP genoemde doelen en prioriteiten te realiseren. Ook verschillende andere partners als de Belastingdienst, de Taskforce Brabant-Zeeland, het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) en de Zorg- en Veiligheidshuizen spelen een cruciale rol. De wijze van samenwerken en onderlinge rolverdeling in een snel veranderende omgeving en in een tijd waar (bij alle partners) grenzen aan de capaciteit zitten komt nader aan bod in de Regionale Ontwikkel Agenda.

1.3. Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken wordt verder ingegaan op de ambities, uitgangspunten en inhoudelijke thema's voor de komende vier jaar. Hoofdstuk 2 kijkt zowel terug naar het veiligheidsbeeld van de afgelopen 4 jaar als vooruit naar de trends en ontwikkelingen in de samenleving en op het gebied van veiligheid. Hoofdstuk 3 gaat over onze ambities en gezamenlijke uitgangspunten. Hoofdstuk 4 beschrijft de gezamenlijke strategische thema's voor de periode 2019 – 2022 waarna in hoofdstuk 5 de overige prioriteiten en thema's van de basisteams en de politie en het Openbaar Ministerie worden benoemd. Ook wordt in dit hoofdstuk aandacht besteed aan de landelijke doelstellingen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Hoofdstuk 6 beschrijft tenslotte de monitoring van dit Regionale Veiligheidsplan. Na hoofdstuk 6 volgen nog de bijlagen waarin de sterkteverdeling van de politie Oost-Brabant is opgenomen en de prestatie afspraken van het Openbaar Ministerie.

CONCEPT

2. Trends en ontwikkelingen

De overheid ziet zich op het brede terrein van veiligheid gesteld voor veel en steeds complexer wordende maatschappelijke opgaven. Het bestuur, Openbaar Ministerie en Politie handelen daarom steeds meer (zowel mono- als multidisciplinair) vanuit het besef dat er in toenemende mate sprake is van onderlinge afhankelijkheid en overlap in verantwoordelijkheden, waarbij gestuurd wordt op maatschappelijke effecten en op concrete resultaten en inspanningen.

2.1. Trends en ontwikkelingen

De afgelopen tijd zijn er enkele studies uitgevoerd naar de trends en ontwikkelingen in Nederland na 2018. Zo is er onder andere in opdracht van de G32 een studie uitgevoerd naar de Stedelijke trends en opgaven voor 2018 e.v[2]. Ook Eysink Smeets, lector Publiek Vertrouwen in Veiligheid en Hoofd van de Onderzoeksgroep Recht en Veiligheid aan Hogeschool Inholland, heeft voor de regio Midden-Nederland gekeken naar de uitdagingen voor de toekomst op Veiligheidsgebied. Onderstaande trends en ontwikkelingen komen uit deze studies en zijn ook relevant voor de regio Oost-Brabant.

Economische ontwikkelingen

De structuur van de economie wijzigt sterk en zal in de toekomst nog sterker en sneller wijzigen. De aantrekkingskracht van de gemeente wordt in belangrijke mate verklaard door de voorzieningen, de consumptiemogelijkheden (luxe winkels, beleving, cultuur, uitgangsmogelijkheden, goede restaurants), de goede kwaliteit van de woon- en leefomgeving en de nabijheid van natuur- en recreatiegebieden. Door de toename van de kleinschalige bedrijvigheid (midden- en kleinbedrijf, zzp'ers, freelancers, startups) verandert ook de woon- en werkplek van de ondernemers. 45% van de stedelijke bedrijvigheid speelt zich reeds af in woonwijken. Vooral zzp'ers in de zakelijke dienstverlening kiezen een aantrekkelijke woonomgeving voor hun bedrijfsmatige activiteiten. Deze ontwikkelingen worden in de regio Oost-Brabant extra gestimuleerd door de aanwezigheid van Brainport en andere hoogwaardige industrie en dienstverlening. De aanwezigheid van deze werkgelegenheid trekt nieuwe (al dan niet tijdelijke) inwoners aan die behoefte hebben aan goede voorzieningen.
Daarnaast zijn er ook economische veranderingen zichtbaar in het buitengebied die gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid: zo kan de transitie van de intensieve veehouderij leiden tot leegstaande stallen die aantrekkelijk zijn voor ondermijnende criminaliteit (hennepkwekerijen of laboratoria van synthetische drugs).

Demografische en sociale veranderingen

Sinds 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor mensen en groepen die terug moeten vallen op (tijdelijke) ondersteuning om het hoofd boven water te houden (Wmo[3]), voor de participatie van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt én voor de jeugdzorg. Volgens de Transitiecommissie Sociaal Domein is deze instrumentele *transitie* overwegend goed gegaan. De gemeenten staan echter nog maar aan het begin van de *transformatie* waarbij het moeilijkste, volgens de onderzoekers, nog moet komen. Kenmerkend voor alle transformatie-bewegingen is de beweging van beleid en uitvoeringspraktijken naar de leefwereld van burgers. Ook is er een tendens van polarisatie in de samenleving gaande waarbij groepen het gevoel hebben te worden uitgesloten. De aanwezigheid van grote internationale bedrijven in de regio zorgt

[2] Stedelijke trends en opgaven voor 2018 e.v.: Vergaand veranderen, slim verschillen, duurzaam verbinden (april 2017). Auteurs Koos van Dijken, Radboud Engbersen, Wim Oosterveld, Marije Poel, Lydia Sterrenberg en Frank Wassenberg (Platform31) en Ard Sprinkhuizen (InHolland).

[3] WMO = Wet Maatschappelijke Ondersteuning

CONCEPT

daarnaast voor een steeds grotere verscheidenheid aan nationaliteiten en culturen in de regio. Dit is terug te zien in de demografische en sociale kaart van de regio.

Digitalisering samenleving

Ontwikkelingen op het gebied van technologie beïnvloeden producten, diensten, sectoren én de stad ingrijpend. De komende jaren zal sprake zijn van een versnelling in de technologische ontwikkeling en zullen innovaties tot stand komen op het snijvlak van verschillende kennisgebieden (nanotechnologie, biotechnologie, informatietechnologie, cognitieve wetenschappen). De gevolgen van de digitale revolutie worden wereldwijd gevoeld in alle delen van de samenleving. Technologie leidt tot transities op alle gebieden: verkeer en vervoer, robotica, economie, zorg, de financiële sector, detailhandel en politiek. De aanwezigheid van innovatieve bedrijven in de regio maakt het ook voor de overheid makkelijker publiek private samenwerkingsverbanden aan te gaan om deze technologie in te zetten.

Veiligheidstrends

Bovenstaande trends en ontwikkelingen laten duidelijk zien dat de maatschappij de komende jaren zal blijven veranderen en dat sociale en technische ontwikkelingen elkaar in een hoog tempo kunnen opvolgen. Ook ontwikkelingen en conflicten in het buitenland kunnen gevolgen hebben voor de situatie in ons land (denk aan migratiestromen of spanningen in het Midden-Oosten)[4]. Al deze ontwikkelingen zijn dan ook van invloed op het veiligheidsdomein. Niet alleen op de thema's die de komende jaren van belang blijven of worden, maar ook op hoe de organisaties in het veiligheidsdomein zullen moeten door ontwikkelen om in te kunnen spelen op de veranderingen.

Voeg daaraan toe dat een deel van de criminaliteit zich, net als het leven zelf, heeft verplaatst naar cyberspace en het is duidelijk dat de klassieke opsporing en vervolging zich in ijltempo moet vernieuwen. Het verzamelen, veredelen, het analyseren en combineren van alle verschillende voorhanden zijnde data is nog belangrijker om goed inzicht te krijgen en op grond daarvan de juiste keuzes te maken voor interventies/toepassing van barrièremodellen, bijvoorbeeld voor het in kaart brengen en achterhalen van criminele geldstromen is cruciaal. Ook dienen andere interventies en barrières dan de klassieken meer en meer verkend en ingezet worden.

De cijfers inzake de traditionele (zichtbare) criminaliteit dalen al enkele jaren. Ook de Veiligheidsmonitor bevestigt de daling van het slachtofferschap. Het aantal geregistreerde misdrijven en verdachten daalt al enkele jaren volgens de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Hierbij dient te worden opgemerkt dat er ook twijfels zijn of die daling daadwerkelijk zo groot is als de cijfers laten zien, of dat er, zoals ook gesuggereerd wordt, sprake is van meldingsmoeheid van slachtoffers van veel voorkomende criminaliteit. Om hier antwoord op te krijgen, wordt landelijk onderzoek gedaan. Algemeen wordt wel geaccepteerd dat er daling is van verschillende klassieke delicten (zoals woninginbraken) en dat er een verschuiving optreedt naar andere nieuwe delicten (bijvoorbeeld oplichting via internet).

Het veiligheidsgevoel onder burgers neemt toe. Door nog betere beveiligingsmaatregelen (mede door technologische ontwikkelingen) en het volhouden van het stevige optreden van de overheid kan de dalende trend ten aanzien van bepaalde delicten doorzetten. Bovendien kan de toename van het aandeel (oudere) ouderen[5] een verdere daling van het aantal misdrijven betekenen. Dit omdat de daders van overvallen, inbraak en geweld eerder jong dan oud zijn. Tegelijk lijkt de leeftijd waarop jongeren misdrijven plegen steeds lager te liggen. Vergrijzing (maar ook thuiswerk) heeft echter ook tot gevolg dat

4 Zo wordt in het Nationaal Dreigingsbeeld 2017 beschreven dat de georganiseerde misdaad naar verwachting de komende jaren zal toenemen als gevolg van het voortduren van crises aan de randen van Europa als bron van mensensmokkel, het toenemende gebruik van digitale technologie door criminele groepen en een alsmaar groeiende vraag naar zaken als drugs, wapens en witwassen in de EU.
5 Er is sprake van een dubbele vergrijzing: meer ouderen die langer leven.

CONCEPT

meer mensen overdag thuis zijn in hun eigen wijk in plaats van op een kantoor elders. Dit kan bijvoorbeeld weer gevolgen hebben voor het aantal overlastmeldingen in een wijk (bijvoorbeeld over jeugd of buren). Ook zijn ouderen in toenemende mate zichtbaar als een kwetsbare bevolkingsgroep voor bepaalde vormen van criminaliteit (zoals babbeltrucs). Duidelijk is dat de gewijzigde demografische opbouw van ons land gevolgen zal hebben voor de omvang en vormen van criminaliteit.

Tegelijk zien we ook in onze regio nieuwe vormen van criminaliteit die we nog niet meten en ook nog niet altijd goed zichtbaar zijn. Zo vallen fraude en milieucriminaliteit niet of niet volledig onder de geregistreerde criminaliteit door de politie. Ook is er slechts summiere informatie over zogenaamde slachtofferloze delicten (verkoopfraude, gebruik van verdovende middelen, illegaal wapenbezit, (belasting)fraude, faillissementsfraude, uitkeringsfraude, zorgfraude, illegale gokpraktijken, omkoping en vormen van corruptie).

De kern van het klassieke opsporen is al decennia lang gelijk gebleven. Succesvol opsporen is afhankelijk van de juiste combinatie van technisch en tactisch werken. Dat blijft in de komende RVP-periode natuurlijk zo. Maar daar waar in het algemeen geldt dat de wereld complexer wordt, gaat dat zeker ook op voor de recherche. 10 jaar geleden bestond 90% van de onderzoeken uit het analyseren van telefoongegevens, een telefoontap, een observatie, getuigen- en buurtonderzoek en een verdachtenverhoor. Daar zijn nu het internet, informatie die op buitenlandse servers staat, big data analyse, social media onderzoek en een sterk uitgebreid forensisch onderzoeksarsenaal bijgekomen. En daar waar de criminaliteit professionaliseert moeten de overheidspartners zich voortdurend blijven ontwikkelen. Denk daarbij aan gemeenten die informatieknooppunten inrichten en daarmee meer inzet plegen op intelligence.

De komende jaren zullen er dan ook genoeg uitdagingen op het terrein van veiligheid blijven spelen of opkomen. Voorbeelden daarvan zijn:

- Ondermijning als een zichtbaar wordend probleem;
- Cybercriminaliteit neemt toe en cybersecurity houdt geen gelijke tred;
- Veilig gebruik van data en privacygevoelige gegevens;
- Dreiging van terroristische aanslagen;
- Burgers willen zich veilig voelen in de eigen woon- en leefomgeving.

2.2. Terugkijkend: Veiligheidsbeeld Oost-Brabant 2015 – 2018

Bij het opstellen van het Regionale Veiligheidsplan 2015 – 2018 is gekozen voor ambitieuze doelstellingen waarbij de 38 gemeenten, Openbaar Ministerie en politie de handen ineenslaan met bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers om in Oost-Brabant een uitermate ongunstig klimaat te creëren voor het bedrijven van criminele activiteiten. Daarvoor is duurzaam geïnvesteerd in het publiek vertrouwen in de veiligheidsaanpak van 'de overheid'. In 2013 zijn de volgende doelstellingen voor 2018 bepaald:

- Het totaal aantal geregistreerde misdrijven is gedaald met 10%, van 89.910 naar 81.000;
- Ook slachtofferschap neemt af met 10% (van 18,4% naar 16,6%), terwijl de aangiftebereidheid gelijk blijft;
- Het gevoel van onveiligheid in de eigen buurt is met 10% afgenomen, van 18,2% naar 16,4%;
- Substantiële resultaten op gezamenlijke prioriteiten;
- Meer betrokkenheid en vertrouwen van onder andere burgers en ondernemers.

Geconcludeerd kan worden dat al deze doelstellingen in de afgelopen vier jaar zijn behaald. Het aantal geregistreerde misdrijven is met 27% gedaald naar 65.318 en ook

ONTWERP

het slachtofferschap is afgenomen naar 13,8%[6]. Daarnaast zijn er de afgelopen jaren goede resultaten behaald op de prioritaire thema's die we met elkaar hadden afgesproken.

Daarnaast is de samenwerking op het terrein van openbare orde en veiligheid de afgelopen jaren in Oost-Brabant verder geïntensiveerd. In regionaal verband zijn er bijvoorbeeld trainingen awareness ondermijning ingekocht en hebben vervolgens honderden ambtenaren uit de 38 gemeenten deze trainingen gevolgd. Daarnaast heeft de Programmaraad integrale aanpak jihadisme al 2 achtereenvolgende jaren succesvol versterkingsgelden aangevraagd en ontvangen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en de NCTV[7] voor het uitvoeren van quickscans, het instellen van focusgroepen en het geven van trainingen inzake het herkennen van radicalisering in Oost-Brabant. Ook het uitwisselen van beleidsstukken of het regionaal opstellen van beleid (bijvoorbeeld t.a.v. Damocles, BIBOB of voorstellen tot wijziging van de APV en de aanpak van personen met verward gedrag) gaat steeds voorspoediger en levert concrete tijdswinst op voor de afzonderlijke gemeenten in onze regio.

In Oost-Brabant is de afgelopen jaren de aanpak van ondermijning duidelijk geïntensiveerd. Zo is bijvoorbeeld het aantal sluitingen van panden op grond van artikel 13b van de Opiumwet gestegen van 115 in 2015 naar 218 in 2016 en naar 258 in 2017. De integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit is gemeengoed geworden. Het principe is thans: integraal, tenzij... Dit betekent dat de verschillende partners (OM, politie, gemeente en Belastingdienst) intensief samenwerken bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Dit heeft onder andere geresulteerd in het Actiecentrum Ondermijning. Deze integrale aanpak kan als voorbeeld dienen voor de aanpak van diverse andere veiligheidsthema's. Deze wijze van integraal werken geldt niet alleen tussen de partners onderling, maar ook binnen de eigen organisaties van de verschillende veiligheidspartners (denk aan een gemeentelijke afdeling veiligheid die nauwer samenwerkt met de afdeling zorg & welzijn of de afdeling grondzaken). Hiertoe zijn de eerste stappen gezet: de komende jaren zal dit verder gerealiseerd, verdiept en versterkt moeten worden.

Desalniettemin zou de conclusie dat het met de opsporing en handhaving in de regio wel goed zit te makkelijk zijn. Nog niet alles gaat zoals gewenst. Zo loopt het aantal aangiftes terug en vragen nieuwe vormen van criminaliteit zoals internetfraude en de minder zichtbare criminaliteit steeds meer aandacht en wordt criminaliteit steeds complexer van aard. Het teruglopen van het aantal aangiftes in de afgelopen tijd is voor een zeer belangrijk deel te verklaren door het teruglopen van het aantal digitale aangiftes. En dat is in dit kader van belang, omdat juist dit type aangiftes wegens gebrek aan opsporingsindicatie veelal geen vervolg kan krijgen. Het aantal aangiftes dat op het bureau wordt gedaan, daalt niet. Een burger die aangifte doet, geeft aan vertrouwen te hebben in de instanties die met die aangifte aan de slag moeten. Als er geen zicht is op een dader, zal die burger begrijpen dat politie en OM met lege handen staan. Maar als die daderindicatie er wel is, dan rekent die burger terecht op een overheidshandelen. Er is hier brede consensus over, maar feit blijft dat de opsporingscapaciteit nu onvoldoende is om hieraan te alle tijden tegemoet te kunnen komen. Een deel van de oplossing ligt in het verder stroomlijnen van de werkzaamheden van politie en OM en in het versterken van de opsporing op basisteamniveau, maar ook in het zoveel als mogelijk integraal aanpakken van problemen en versterken door slimmer te werken.

6 De hier opgenomen cijfers hebben betrekking op 2017.

7 NCTV = De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid

CONCEPT

3. Ambities en uitgangspunten

Om Oost-Brabant in de periode 2019 -2022 veiliger te maken, is een verdere versterking van de samenwerking tussen partners in de regio en daarbuiten nodig. Bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben een eigen verantwoordelijkheid in het veiliger maken van hun buurt, maar moeten ook kunnen rekenen op een krachtige overheid die hierin de regie pakt. Een overheid die in staat is om de hedendaagse veiligheidsproblematiek het hoofd te kunnen bieden. Die overheid kan het op haar beurt ook niet alleen en heeft zowel de burgers, de maatschappelijke organisaties en de ondernemers nodig. Evengoed als dat de verschillende onderdelen van de overheid en de gemeenten onderling elkaar nodig hebben.

De veelheid en complexiteit van opgaven waar we in Oost-Brabant voor staan dwingt ook tot het aanbrengen van focus en het maken van keuzes. Daarom is een aantal ambities en uitgangspunten geformuleerd dat helpt bij het aanbrengen van de focus en het maken van keuzes. In dit hoofdstuk worden deze nader uitgewerkt.

3.1. Ambitie

Onze algemene ambitie is te komen tot een integrale aanpak van gedeelde en gedragen prioriteiten. Een aanpak die naast cijfermatige doelstellingen, is toegespitst op het bereiken van maatschappelijke effecten, waar duidelijk is wat de samenwerkende partners van elkaar mogen verwachten en waarbij voldoende ruimte is om, zo nodig, tijdig te kunnen bijsturen.

Op basis van onze ambitie zijn de volgende algemene doelen voor de periode 2019-2022 geformuleerd:

- Een afname van criminaliteit;
- Toename van veiligheidsgevoelens;
- Voorkomen en bestrijden van incidenten en verstoringen van de openbare orde;
- Een structurele verbinding en samenwerking tussen zorg en veiligheid binnen de gemeenten en met andere partners;
- Verankeren van de veiligheid in de kernen, wijken en buurten;
- Als er voldoende (opsporings)indicaties zijn, mogen slachtoffers / de samenleving verwachten dat de overheid actie onderneemt;
- Vergroten betrokkenheid burgers en private partners.

3.2. Uitgangspunten

Om te komen tot de strategische thema's voor de komende vier jaar en bij de verdere uitwerking van dit beleidskader in de uitvoeringsplannen en de Integrale Veiligheidsplannen van de basisteams wordt rekening gehouden met de volgende uitgangspunten:

Oog voor de wijken en dorpen in Oost-Brabant
Veiligheid moet verankerd zijn in de wijken en dorpen van onze gemeenten. In veel gemeenten wordt wijk- of gebiedsgericht gewerkt. Veiligheid moet daar een belangrijk onderdeel van uitmaken. Veiligheid op wijkniveau is niet alleen de aanpak van jeugd- of woonoverlast, maar ook de aanpak van radicalisering of ondermijning. Wijkagenten zijn de vooruitgeschoven post van de politie in de wijken en daarmee een belangrijke informatiebron als het gaat om zichtbare en onzichtbare criminaliteit. Dit geldt ook voor de op wijkniveau werkzame medewerkers van gemeenten en sociaal-maatschappelijke instellingen. Zij horen en zien wat er speelt in de wijken en dorpen en kunnen daar direct op reageren. Veilige wijken en dorpen zijn de basis voor een veilige samenleving.

ONTWERP

Inzet is gericht op maatschappelijke effecten, resultaten en inspanningen
De criminaliteitscijfers laten de laatste jaren op veel delicten een dalende trend zien. Een cijfermatige daling laat zich echter niet één op één vertalen naar een stijging van het veiligheidsgevoel. Daarom wordt de komende vier jaar niet alleen gekeken naar welke inzet noodzakelijk is om een cijfermatige daling van criminaliteit te bereiken, maar ook welke inzet nodig is om een bepaald gewenst maatschappelijk effect te bereiken en de veiligheid in de kernen, wijken en buurten te verankeren.

Uitsluitend thema's die (nagenoeg) overal spelen én waar regionale interventies noodzakelijk zijn, worden als regionaal thema benoemd
Het Regionaal Veiligheidsplan richt zich op thema's die van belang zijn voor de gehele regio en waar het een meerwaarde heeft om gezamenlijk inzet op te plegen middels het bundelen van krachten, capaciteit, kennis en vaardigheden. Dit neemt niet weg dat er in de regio ook andere belangrijke thema's spelen die niet in het Regionaal Veiligheidsplan zijn benoemd maar wel een belangrijke plek innemen in de Integrale Veiligheidsplannen van de basisteams en individuele gemeenten.

Verbinden van zorg en veiligheid: balans tussen preventie, zorg en repressie
Een stevige verbinding tussen de domeinen van zorg en veiligheid binnen een gemeente draagt bij aan een optimale balans tussen preventie, zorg en repressie. Naarmate problemen complexer worden neemt de noodzaak van deze verbinding toe. Veel onderwerpen waar gemeenten regie op voeren spelen zich immers af op het snijvlak van zorg en veiligheid, denk aan mensen met verward gedrag en relationeel geweld.

Vanuit de VNG[8] wordt AVE[9] aanbevolen als opschalingsmodel tussen "zorg- en veiligheid". AVE is een middel dat gemeenten ondersteunt om de interne verbinding te optimaliseren, de verantwoordelijkheden te beleggen en de opschaling met zorg- en veiligheidspartners helder te maken. Een belangrijk uitgangspunt bij AVE is dat dit een andere "mindset" vraagt van gemeenten en partners, namelijk tijdig opschalen om escalatie te voorkomen. De komende jaren zal het veiligheidsdomein in samenwerking met het sociaal domein vooral moeten investeren in preventie en vroegsignalering. Bij complexe casuïstiek kan het Zorg- en Veiligheidshuis als adviseur of procesregisseur ondersteuning bieden.

Ruimte voor herijking en tussentijdse bijsturing
Omdat de strategische thema's en problematiek zich niet in alle wijken, buurten of kernen in dezelfde mate voordoen en het feit dat alle partners te maken hebben met grenzen aan hun capaciteit, is ook ruimte nodig. Daarnaast moeten we kunnen inspringen op niet voorziene en acute veiligheidsproblemen. Daarom is ervoor gekozen de strategische thema's (en prioriteiten) zodanig te formuleren dat er, indien nodig, ruimte is voor tussentijdse bijstelling en aanvulling.

Het Regionaal Veiligheidsplan is van ons allen
Eerder is al opgemerkt dat juist door het gezamenlijk en integraal optrekken van gemeenten, OM, politie en andere partners de criminaliteit in onze regio effectief en doortastend kan worden aangepakt. Alle partijen onderschrijven de gedachte dat samenwerken alleen kan als iedereen van elkaar weet wat men van elkaar kan verwachten op welk moment, rekening houdend met de (on)mogelijkheden van iedere organisatie. Daarbij hoort ook dat partijen elkaar aanspreken en ondersteunen als er af en toe iets niet loopt zoals gewenst. Het klaar staan voor elkaar moet een grotere vanzelfsprekendheid worden.

8 VNG = Vereniging van Nederlandse Gemeenten

9 AVE = Aanpak ter Voorkoming van Escalatie

ONTWERP

3.3. Doorontwikkeling samenwerking

De verschillende partijen in Oost-Brabant werken veel en goed met elkaar samen. Dit is door de veelheid en complexiteit van opgaven en casuïstiek ook noodzakelijk. Samenwerken vraagt echter ook het een en ander van alle partijen. Gezamenlijk is er voor gekozen de komende vier jaar in te zetten op de doorontwikkeling van de samenwerking. In de Regionale Ontwikkel Agenda (ROA) wordt nader ingegaan op de wijze van samenwerking en de doorontwikkeling daarvan. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan organisatorische ontwikkelingen, informatie gestuurd werken, het gebruik van innovatie en technische ontwikkelingen en de versterking van de samenwerking met burgers en private partners.

ONTWERP

4. De gezamenlijke strategische thema's voor de periode 2019 – 2022

De onderwerpen die we in dit Regionaal Veiligheidsplan als zwaartepunt benoemen zijn de strategisch thema's die we voor de komende jaren cruciaal vinden en waar we daarom extra aandacht aan besteden in beleid en aanpak. De keuze voor deze thema's is gebaseerd op algemene trends en ontwikkelingen, de landelijke doelstellingen, de eerder genoemde ambities en uitgangspunten, analyses van de veiligheidsproblematiek in de regio, afspraken binnen het Regionaal Overleg Veiligheid, de Bestuurlijke Regiegroep en de basisteam driehoeken alsook de behandeling van het concept Regionaal Veiligheidsplan in de gemeenteraden van onze regio.

De gezamenlijke strategische thema's voor de periode 2019 – 2022 zijn:
- Veilige woon- en leefomgeving;
- Ondermijnende criminaliteit;
- Maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie;
- Cybercrime en cybersecurity.

De in dit veiligheidsplan vastgestelde prioriteiten zijn de regionale thema's die de komende jaren extra *regionale* aandacht vragen. De in de veiligheidsplannen van de gemeenten en/of basisteams benoemde prioritaire thema's hebben *lokale* prioriteit en krijgen daarmee de benodigde inzet van de veiligheidspartners op lokaal of op basisteam niveau. Vanzelfsprekend kan het zijn dat lokale en regionale prioriteiten elkaar overlappen.

Als er onderwerpen zowel lokaal als regionaal niet zijn geprioriteerd wil dat overigens niet zeggen dat deze thema's worden genegeerd: ze krijgen alleen geen extra aandacht de komende jaren (behoudens actuele ontwikkelingen die om bijstelling van de prioriteiten vragen). Voor deze onderwerpen wordt de bestaande inzet gehandhaafd ("going concern").

Met het benoemen van deze strategische thema's blijft daarnaast ruimte beschikbaar om flexibel in te kunnen spelen op actuele problemen of urgente situaties, indien die zich de komende vier jaar voordoen.

4.1. Veilige woon- en leefomgeving

De woonomgeving moet de plek zijn waar onze inwoners zich thuis en veilig voelen. Een verstoring van dit gevoel heeft een grote impact op de levens van de bewoners. Veel woninginbraken in de eigen wijk, een overlastgevende verwarde buurman, te hard rijdende auto's in de straat of een hinderlijke jeugdgroep hebben een negatief effect op dit veiligheidsgevoel. Buiten een verstoring van het leefklimaat kunnen hinder en overlast tot nog grotere problemen leiden. De overheid dient, in samenwerking met de bewoners en professionele partijen, ervoor zorg te dragen dat de risico's op overlast en criminaliteit in de woonomgeving worden voorkomen of beperkt (preventie) en dat aanwezige overlast en criminaliteit effectief worden bestreden (repressie). Bij preventie en repressie is het van belang dat wordt samengewerkt met de partners die al in de wijken en dorpen actief zijn. Zij zijn, samen met de bewoners, diegenen die in de haarvaten van de buurten en wijken zitten en dus weten welke problematiek urgent is.

Bij het creëren van een veilige woonomgeving is het essentieel dat de domeinen van veiligheid en zorg in gezamenlijkheid optrekken. Veiligheid kan niet zonder zorg en zorg kan niet zonder veiligheid! Of het nu gaat om een persoon met verward gedrag of een overlastgevende jeugdgroep: beide domeinen zijn nodig om een bestendige oplossing te bewerkstelligen. Daarnaast speelt voor een veilige woon- en leefomgeving ook de fysieke

ONTWERP

veiligheid een rol. Denk bijvoorbeeld aan het verbeteren van de verkeersveiligheid in onze wijken, dorpen en op de provinciale wegen.

Verschillende van de in deze paragraaf benoemde thema's lijken louter lokale inzet te vragen (van ofwel politie ofwel de gemeente). Maar ook hierbij geldt: regionale afstemming en samenwerking is nodig (denk hierbij aan het afsluiten van privacy-convenanten, de afstemming met de Zorg- en Veiligheidshuizen, het uitwisselen van best practices of het samenwerken bij het opstellen van beleidskaders).

Naast landelijke doelstellingen en tussen politie en OM bepaalde selectiekaders worden in de basisteamdriehoeken prioriteiten gesteld. Die prioritering en de daaruit voortvloeiende afstemming op lokaal niveau wordt de komende jaren intensiever, nu de gemeentes meer taken hebben gekregen t.a.v. zowel zorg als veiligheid. Een belangrijke ontwikkeling hierbij is bijvoorbeeld de ambitie, geformuleerd vanuit de GGZ[10], om voor mensen met een psychiatrische problematiek die potentieel gevaarlijk gedrag vertonen een dekkend pakket van ambulante, klinische en waar nodig ook klinisch forensische zorg te bieden. Voor dat laatste is het OM mede verantwoordelijk, omdat daarvoor een justitiële titel (strafrechtelijk of via de Wet BOPZ[11]) vereist is. Dit vergt, op regionaal niveau, een krachtige regie en verdeling van verantwoordelijkheden.

Ambitie en focus voor 2019 - 2022

Onze burgers moeten kunnen wonen (en werken en recreëren) in een veilige en leefbare omgeving. De focus ligt daarbij op:

- De overheid werkt samen met bewoners en de in de wijken, buurten en kernen aanwezige partners, ondernemers en andere organisaties en instellingen om hinder, overlast en criminaliteit aan te pakken;
- Veiligheid en zorg moeten samen optrekken om enerzijds openbare orde problemen in de wijken en dorpen te voorkomen en anderzijds om ontstane problemen effectief aan te pakken.

Doelen

Doel van het prioriteren van dit thema is het realiseren van een veilige en leefbare woon- en leefomgeving. De vormen van overlast en criminaliteit die in het kader van dit thema voorkomen en bestreden moeten worden, zijn vaak de vormen die de burgers het meest direct raken en het meeste impact hebben op het gevoel van veiligheid en leefbaarheid. Derhalve wordt ingezet op:

- Continuering van de bestrijding van High Impact Crimes (HIC): woninginbraken, overvallen en straatroven (WOS). Hierbij wordt gekeken naar preventie (zoals voorlichting, buurtpreventie, Whatsapp-groepen, keurmerk veilig wonen, keurmerk veilig ondernemen etc.) en repressie (o.a. middels de persoonsgerichte aanpak).
- Een sluitende aanpak in onze regio voor personen met verward gedrag waarbij zorg en veiligheid gezamenlijk optrekken. Onderdeel hiervan is een goede (en juridisch correcte) uitwisseling van informatie. Voor de inwerkingtreding van o.a. de Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg per 1-1-2020 is een intensieve samenwerking tussen veiligheids- en zorgpartners noodzakelijk;
- Woonoverlast wordt aangepakt met het daartoe aanwezige instrumentarium (waaronder de Wet Woonoverlast);
- Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit: overlast door jeugd en jeugdgroepen kan een ontwrichtende werking hebben in een buurt of wijk. Hoewel het probleem zich niet overal in gelijke mate zal voordoen, blijft het een thema dat met prioriteit moet worden opgepakt. Ook om verder afglijden van overlastgevende of criminele jongeren naar zwaardere vormen van criminaliteit te voorkomen.

10 GGZ = Geestelijke Gezondheidszorg.

11 Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen

CONCEPT

4.2. Ondermijnende criminaliteit

De ondermijnende criminaliteit blijft in heel Nederland, en zeker ook in onze regio, een ernstig maatschappelijk probleem. Daar waar de vormen van zichtbare criminaliteit (zoals bijvoorbeeld woninginbraken) de afgelopen jaren afnemen, lijkt de problematiek rondom de ondermijnende criminaliteit zeker niet minder te worden. Ondermijnende criminaliteit is alom aanwezig in onze wijken, dorpen en buitengebied. Er is echter ook veel niet zichtbare ondermijnende criminaliteit. Ook dit blijft aandacht vragen, omdat het de grondvesten van onze democratische rechtstaat raakt. Denk hierbij aan drugs-, wapen- of mensenhandel, maar ook aan de gevolgen hiervan, zoals corruptie, geweld en intimidatie en vermenging van illegale en legale geldstromen.

In het recente verleden behoorde de aanpak van de zware georganiseerde criminaliteit tot de exclusieve verantwoordelijkheid van politie en justitie. Sinds 2015 (het huidige RVP) heeft de integrale aanpak van de ondermijnende criminaliteit wortel geschoten en school gemaakt. De samenwerkende partners brengen informatie samen, kiezen de zaken die moeten worden aangepakt en bepalen welke instantie het beste in staat is succes te boeken. Een werkwijze die niet meer is weg te denken in de aanpak van de georganiseerde criminaliteit.

De afgelopen jaren is in het kader van de basisteamdriehoeken-plus, de Integrale Stuurploeg Oost-Brabant (ISOB) en het Actiecentrum Ondermijning Oost-Brabant – mede in het verlengde ook van de TaskForce Brabant - Zeeland, Intensivering Zuid en de ondermijningsbeelden van het RIEC – veel ervaring opgedaan in de integrale aanpak van ondermijning. Hoe meer de betrokken organisaties investeren in bewustwording rondom en de aanpak van ondermijnende criminaliteit, hoe meer er aan het licht komt. De basisteamdriehoeken-plus, de RIEC-accountmanagers en de basisteamprojectleiders zijn daarin belangrijke aanjagende krachten. Zij weten wat er speelt in de wijken en welke prioriteiten er gesteld moeten worden in de aanpak van ondermijning waarbij zij zicht hebben op al het in te zetten instrumentarium.

Sommige delicten vragen om extra aandacht van de partners, omdat er naast de belangen van veiligheid en openbare orde ook andere aspecten spelen. Een voorbeeld is het delict mensenhandel, waarbij de specifieke belangen (mensenrechten) van de slachtoffers in het geding zijn. Geconstateerd is dat de awareness rondom dit thema in Oost-Brabant vergroot moet worden en er meer cases mensenhandel dienen te worden opgepakt.

Ambitie en focus voor 2019 - 2022[12]

In de periode 2019 - 2022 wordt de ingezette lijn voortgezet en verder uitgebouwd. Daarbij ligt de focus op:

- Een slagvaardig en zichtbaar optreden tegen ondermijnende criminaliteit;
- Het aangaan van nieuwe maatschappelijke coalities;
- Het vergroten van de bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid;
- Het ontwikkelen van een effectieve strategie in de aanpak van de parallelle samenleving die zich dreigt te versterken.

Tevens wordt ingezet op de doorontwikkeling van de integrale infrastructuur. Hierbij wordt onder andere gekeken naar de rollen van de Taskforce, het RIEC en het Actiecentrum en naar het versterken van de sturing vanuit de driehoeken-plus en de basisteamprojectleiders en de rol van de ISOB. Dit komt terug in de Regionale Ontwikkel Agenda.

[12] Naar verwachting zullen op dit thema landelijke doelstellingen worden geformuleerd die doorwerken in de regio Oost-Brabant.

ONTWERP

Ondermijnende criminaliteit kan alleen effectief worden aangepakt als de hele samenleving gemobiliseerd wordt: dus niet alleen de kernpartners, zoals politie, belastingdienst, OM en gemeenten, maar ook de burgers, woningcorporaties, omgevingsdiensten, notarissen, makelaars, aannemers en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven.

Doelen

In de aanpak van de ondermijnende criminaliteit staat het realiseren van maatschappelijke effecten en meerwaarde centraal, oftewel het zoveel mogelijk stoppen en tegenhouden van ondermijnende criminaliteit en het herstellen / vergroten van het vertrouwen in de overheid. Daarbij wordt ingezet op:

- Het effectief verstoren van het criminele verdienmodel;
- Het aanpakken van personen die zich onaantastbaar voelen;
- Het versterken van de bestuurlijke weerbaarheid en integriteit;
- Het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid en het vergroten van de awareness (maatschappelijke verontwaardiging) bij de bewoners;
- Het inspelen op nieuwe vormen van ondermijning;
- Het maximaliseren van de integrale uitvoeringskracht;
- Het afpakken van crimineel vermogen;
- Het smeden van een brede veiligheidscoalitie.

4.3. Maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie

Maatschappelijke onrust

Maatschappelijke onrust is het verschijnsel waarbij één of enkele incidenten plaatsvind(t)(en), die vervolgens – mede ten gevolge van structurele kenmerken van sociale, fysieke, economische en/of demografische aard – leiden tot een groter aantal en/of ernstiger incidenten, dat op hun beurt leidt tot subjectieve en/of objectieve problemen op het gebied van openbare orde en veiligheid. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de huisvesting van een afgestrafte zedendelinquent of een afrekening in het criminele circuit (in de publieke ruimte). Daar waar gemeenten zich intensief voorbereiden op fysieke calamiteiten, liggen er doorgaans minder plannen klaar indien zich een sociale calamiteit voordoet. Zeker met de opkomst van social media (denk aan de discussie over vermeend “nepnieuws”) ligt het gevaar voor een sociale calamiteit al snel op de loer. Zo kan een terroristische aanslag elders in het land (of in het buitenland) direct gevolgen hebben voor de sociale stabiliteit in een wijk. Maar ook het overslaan van politieke onrust in het buitenland naar diasporagemeenschappen kan tot problemen in onze gemeenten leiden (denk aan de onrust na de mislukte staatsgreep in Turkije in juli 2016 of onenigheden in de Eritrese gemeenschap). Het is dus essentieel dat de partners goed weten wat er leeft en speelt in de wijken en kernen om maatschappelijke onrust, zoveel als mogelijk, te voorkomen of in goede banen te leiden.

Radicalisering

Radicalisering is geen nieuw fenomeen. Er zijn altijd personen geweest die met geweld onze democratische samenleving willen veranderen. De laatste jaren laat vooral een toename zien van moslimextremisme (jihadisme): verschillende Europese steden zijn opgeschrikt door terreuraanslagen waarbij veel slachtoffers te betreuren waren. Sommige van deze aanslagen waren het werk van een terreurcel, maar er hebben ook aanslagen plaatsgevonden door geradicaliseerde eenlingen.

Het aantal uitreizigers naar Syrië en Irak is thans minimaal, maar de NCTV verwacht dat (geradicaliseerde) vrouwen en minderjarigen pogingen zullen ondernemen om naar Nederland (terug) te komen. Ook bestaat de mogelijkheid dat geradicaliseerden die voorheen zouden uitreizen naar Irak of Syrië, nu in Nederland blijven en hier dus een veiligheidsrisico vormen. Daarnaast is er ook dreiging van geweld uit rechts-terroristische hoek (vooral in Duitsland en de Verenigde Staten). Het is moeilijk voorspelbaar hoe deze situatie zich precies zal ontwikkelen in ons land. Wel is duidelijk dat het gepolariseerde

ONTWERP

klimaat in Nederland een voedingsbodem kan zijn bij radicaliseringsprocessen die kunnen leiden tot het verlagen van de geweldsdrempel.

Eind 2014 is tijdens het Veiligheidsoverleg Oost-Brabant afgesproken om frequent met vertegenwoordigers van alle betrokken partijen te overleggen over de aanpak van jihadisme in onze regio. Dit heeft geleid tot de oprichting van de Programmaraad integrale aanpak jihadisme die aan de slag is gegaan met de regionale vertaling van het in augustus 2014 uitgebrachte landelijke Actieprogramma Integrale aanpak jihadisme. Inmiddels biedt de Nationale Contraterrorismestrategie 2016-2020 het kader waarbinnen blijvende aandacht voor de aanpak van (alle vormen) van extremisme en terrorisme vorm krijgt.

Polarisatie

Polarisatie kan een samenleving, net als bij georganiseerde criminaliteit, ondermijnen. Vanzelfsprekend worden in een democratische rechtsstaat discussies gevoerd over onderwerpen die controversieel zijn, maar die discussies (zoals bijvoorbeeld over Zwarte Piet of het slavernijverleden) kunnen soms dusdanige vormen aannemen dat die het naast elkaar samenleven van verschillende groepen mensen ernstig bedreigen. Polarisatie kan gevaarlijkere vormen aannemen door de rol van social media en het samengaan met de risico's op gewelddadige radicalisering. Hoewel dit niet overal in gelijke mate zal worden gevoeld, kan er wel degelijk gesproken worden over een kloof tussen verschillende bevolkingsgroepen in Nederland. Een dergelijke kloof kan, aldus het Dreigingsbeeld Terrorisme 46 (november 2017), in een verhard debat sommigen doen aanzetten tot gewelddadige acties. Het is dus van groot belang dat lokaal getracht wordt om die kloof te verkleinen of te voorkomen dat een dergelijke kloof ontstaat. Het aanwezig zijn van alle partners in de wijken en kernen van onze gemeenten is dus belangrijk om daarmee te weten wat er speelt en leeft in onze samenleving. Polarisatie kan immers uiteindelijk leiden tot sociale spanningen (maatschappelijke onrust) die tot uitbarsting komen. Dat kan weer leiden tot een afname van vertrouwen in instanties of overheid en op termijn zelfs tot het disfunctioneren van het politieke en maatschappelijke systeem.

Ambitie en focus voor 2019 - 2022

Het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) is een globale analyse van de nationale en internationale terroristische dreiging tegen Nederland en Nederlandse belangen in het buitenland. Het DTN wordt vier maal per jaar uitgegeven en is voor de partners een goede leidraad ten aanzien van de actuele situatie inzake maatschappelijke onrust, radicalisering, polarisatie en de dreiging van terrorisme.

Radicalisering en polarisatie moeten worden aangepakt. Daar ligt een taak voor alle partners: de gemeente, de politie, het OM, de Raad voor de Kinderbescherming, de Reclassering, het jeugd- en jongerenwerk, het welzijnswerk, de scholen én onze inwoners. Duidelijk is dat dit thema niet alleen het veiligheidsdomein raakt, maar zeker ook zorg en welzijn. Het komt aan op een samenspel van preventie en repressie.

De focus ligt op:

- Radicalisering en polarisatie moeten worden voorkomen en bestreden;
- Alle vormen en uitingen van discriminatie worden (juridisch) aangepakt;
- De weerbaarheid van kwetsbare groepen moet worden verhoogd en een alternatief voor radicale en fundamentalistische boodschappen moet worden aangeboden.

ONTWERP

Doelen

De Programmaraad integrale aanpak jihadisme blijft de komende jaren het bestuurlijk gremium dat zich bezighoudt met deze materie. Bij het tegengaan van radicalisering en polarisatie worden de gemeenten in Oost-Brabant ondersteund door de Programmaraad. Daarbij wordt ingezet op:

- Het vergroten van awareness en het op peil houden en vergroten van het kennisniveau: radicalisering is immers geen exclusieve "grote-steden-problematiek", maar doet zich in alle gemeenten voor. Het moet voor een ieder duidelijk zijn waar signalen rondom radicalisering heen moeten;
- Investeren in trainingen voor professionals en aangesloten partners;
- Extra aandacht dient uit te gaan naar scholen. Bij contacten met de onderwijsinstellingen moet radicalisering een gespreksonderwerp zijn (voorlichting en ondersteuning). Ook bij de aanpak van risicojongeren en/of andere sociale problemen moet er aandacht zijn voor radicalisering;
- Bestaande netwerken van lokale en regionale sleutelfiguren worden versterkt: dat kan in de vorm van focusgroepen, netwerken of middels individuele sleutelfiguren;
- Gemeenten bereiden zich voor op mogelijke scenario's van maatschappelijke onrust (door het opstellen van Sociale Calamiteitenplannen).

4.4. Cybercrime en cybersecurity

Cybercrime is de criminaliteit waarbij ICT (de computer) zowel het middel als het doelwit kan zijn. Cybersecurity is het beschermen en beveiligen van computers en systemen tegen bedreigingen als hacks, virus- en Ddos-aanvallen.

Cybercrime

Het komt in het publieke domein steeds vaker voor dat individuen, groepen of gemeenschappen slachtoffer zijn van digitale criminaliteit. Traditionele vormen van criminaliteit raken ook steeds meer verweven met digitale criminaliteit. Denk daarbij aan digitale oplichting, het via internet seksueel benaderen van minderjarigen (grooming), sexting, cyberpesten, digitaal verspreiden van kinderporno, haat zaaien en aanzetten tot terrorisme, identiteitsfraude, het aanbieden van illegale prostitutie via internet, Ddos-aanvallen, ransomware en hacken. Ook een deel van de ondermijnende criminaliteit vindt digitaal plaats zoals het darkweb om wapens en drugs te verhandelen of het gebruik van bitcoins als crimineel betaalmiddel.

In een tijd waarin steeds meer zaken worden gedigitaliseerd en steeds meer mensen toegang hebben tot internet (en soms bepaalde diensten alleen maar via internet worden aangeboden), worden mensen en organisaties kwetsbaar. Daarmee ontstaan risico's voor de persoonlijke, lokale en nationale veiligheid. De maatschappelijke weerbaarheid blijft achter bij de groeiende dreiging van digitale criminaliteit[13]. Volgens de CBS-Cybersecuritymonitor varieert het aantal personen dat slachtoffer is van cybercrime naar achtergrondkenmerken: jongeren zijn vaker slachtoffer dan ouderen, hoewel ouderen weer vaker slachtoffer zijn van identiteitsfraude. Hoger opgeleiden zijn vaker slachtoffer van identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude en hacken dan lager opgeleiden. Opvallend is dat er nagenoeg geen verschillen zijn tussen steden en dorpen.

Daar waar de virtuele wereld het verlengstuk is van de openbare ruimte, moeten we onze aanpak ook richten op die virtuele aspecten. Hier valt te denken aan Instagram of Snapchat als digitale ontmoetingsplaatsen voor jongeren, als aanvulling op (of in plaats van) de fysieke hangplekken in de openbare ruimte. Vanuit het project "1-smart-overheid" binnen de Taskforce Brabant Zeeland worden de ervaringen op dit gebied nadrukkelijk meegenomen bij de uitvoering van dit beleidskader.

13 Er zijn deskundigen die beweren dat cybercriminaliteit qua omvang, maar met een veel grotere impact, de fietsendiefstal van de toekomst wordt.

ONTWERP

Er ligt een taak voor gemeenten en politie (in samenwerking met het bedrijfsleven) om de burgers en ondernemers voorlichting te geven over cybercrime. Analoog aan informatieavonden voor ouderen over bijvoorbeeld babbeltrucs of overvalavonden voor winkeliers, zouden inwoners en bedrijfsleven ook voorlichting kunnen krijgen over vormen van cybercrime en hoe zich daartegen te beschermen. Ook ligt er een taak voor scholen, jongerenwerk, ouders, gemeenten en politie om jongeren weerbaarder te maken in de digitale wereld.

De overheid zal ook extra moeten inzetten op het ondersteunen van slachtoffers van cybercriminaliteit om herhaald slachtofferschap te voorkomen. Veel mensen en organisaties zijn zich niet bewust dat hun systemen zijn gecompromitteerd of worden gebruikt voor criminele activiteiten. Daarnaast zal kennis en kunde (en capaciteit) bij politie en OM moeten worden vergroot, zodat de drempel om aangifte te doen wordt verlaagd en zaken voortvarend kunnen worden opgepakt qua opsporing en vervolging. Hierbij moet worden opgemerkt dat de aanpak van cybercrime bemoeilijkt wordt door het grensoverschrijdende karakter van het digitale domein. Daders van digitale oplichting of hack-aanvallen kunnen vanuit het buitenland in ons land slachtoffers maken.

De aanwezigheid van grote, internationale en innovatieve high tech bedrijven in onze regio leidt tot bijzondere kwetsbaarheden op cyber-gebied. Niet alleen de bedrijven zelf kunnen worden aangevallen (sabotage, spionage), maar ook randvoorwaardelijke vitale infrastructuur zoals het elektriciteitsnetwerk. Gezamenlijk zullen we ons hier verder tegen moeten wapenen de komende periode.

Cybersecurity

Zoals eerder aangegeven in dit hoofdstuk wordt de afhankelijkheid van ICT steeds groter. Dit vergroot ook de kwetsbaarheid van onze samenleving. In de praktijk worden sluizen, pompen, gemalen, openbare verlichting en verkeerregelinstallaties in de meeste gemeenten en waterschappen volledig digitaal en soms autonoom aangestuurd. Toegang tot gebouwen (zowel bedrijven, als overheidsgebouwen, parkeergarages als zorginstellingen) is vaak met pasjes geregeld. Naast de risico's bij een stroomstoring is er ook het gevaar van het hacken of inbreken in besturing van vitale sectoren, zoals gas, water, elektriciteit, telecom, financiële instellingen, vliegvelden of sluizen[14].

Vanuit de NCTV is het Nationaal Cyber Security Center (NCSC) opgericht. Het NCSC draagt bij aan het gezamenlijk vergroten van de weerbaarheid van de Nederlandse samenleving in het digitale domein, en daarmee aan een veilige, open en stabiele informatiesamenleving door het leveren van inzicht en het bieden van handelingsperspectief. Zij constateren dat de digitale weerbaarheid in Nederland achterblijft bij de groei van dreigingen. Overheid, bedrijfsleven en burgers nemen veel stappen om de digitale weerbaarheid te vergroten, maar dit gaat niet snel genoeg. Dat blijkt uit het Cybersecuritybeeld Nederland 2017 (CSBN 2017) dat het kabinet Rutte II in juni 2017 naar de Tweede Kamer heeft gestuurd.

Tevens heeft de overheid ook een taak (en voorbeeldfunctie) om prudent met gegevens van burgers om te gaan en deze gegevens goed te beveiligen. De nieuwe Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) biedt de overheid hiervoor aangepaste kaders. Sinds 1 januari 2016 geldt de meldplicht datalekken. Deze meldplicht houdt in dat organisaties direct een melding moeten doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) zodra zij een ernstig datalek hebben. In bepaalde gevallen moeten zij het datalek ook melden aan de betrokkenen (de mensen van wie de persoonsgegevens zijn gelekt). Gemeenten zijn continue bezig om hun eigen (interne) informatieveiligheid op orde te

14 In 2013 hebben, vermoedelijk Iraanse, hackers getracht een sluis ten noorden van New York (Westchester County) over te nemen.

CONCEPT

houden en te voldoen aan de eisen van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG)[15].

Ambitie en focus voor 2019 - 2022

Daar waar de virtuele wereld het verlengstuk is van de openbare ruimte moeten we onze aanpak ook richten op die virtuele aspecten, zowel in de sfeer van preventie en beveiliging als in het opsporen van criminele activiteiten. Daarom ligt de focus de komende vier jaar op:

- Het vergroten van kennis en kunde bij politie, Openbaar Ministerie en gemeenten ten aanzien van cybercrime en informatieveiligheid;
- Het vergroten van de bewustwording, kennis en weerbaarheid bij burgers (met een extra focus op kwetsbare doelgroepen als jongeren en ouderen) en bedrijven;
- Het verbeteren van de informatiepositie van gemeenten, politie en OM (intelligence);
- Het versterken van de informatieveiligheid.

Doelen

De aanpak van cybercrime en het verbeteren van de informatieveiligheid staat op veel terreinen nog in de kinderschoenen. Daarom wordt de komende jaren ingezet op:

- Het voorlichten van burgers, bedrijven en binnen de eigen organisaties;
- Het aangaan van nieuwe publiek – private samenwerkingsverbanden;
- Het ontwikkelen van gezamenlijke instrumenten op het gebied van informatieveiligheid en informatie-uitwisseling.

ONTWERP

[15] Met de BIG kunnen gemeenten op een vergelijkbare manier efficiënt werken met informatiebeveiliging en hebben gemeenten een hulpmiddel om aan alle eisen ten aanzien van informatiebeveiliging te kunnen voldoen. Ook zorgen gemeenten er met de BIG voor dat informatiebeveiliging een integraal onderdeel is van de bedrijfsvoering en van de keuzes die het management maakt. Met de BIG hebben gemeenten een goed basis-beveiligingsniveau. Voor meer informatie over de BIG zie: https://www.vngrealisatie.nl/informatiebeveiliging

5. Basisteam en organisatie specifieke prioriteiten

Naast de in het vorige hoofdstuk benoemde strategische thema's op het niveau van de regio Oost-Brabant, zijn er ook nog onderwerpen en prioriteiten die op basisteam of organisatie niveau spelen. Ook de landelijke prioriteiten voor politie en OM, vastgesteld in de gemeenschappelijke Veiligheidsagenda, is van invloed op het werk in de regio Oost-Brabant. In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij deze onderwerpen en prioriteiten.

5.1. Gemeenschappelijke Veiligheidsagenda: de landelijke prioriteiten

In deze paragraaf wordt ingegaan op de landelijke prioriteiten als ze bekend zijn of indien dit nog niet het geval is, hoe deze zich verhouden met de regionale thema's. Deze zijn op het moment van schrijven van deze versie nog niet bekend.

5.2. Openbaar Ministerie

De strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde is de primaire taak van het Openbaar Ministerie. De politie heeft de taak te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en doet dit vanuit de bekende duale gezagsverhouding.
Opsporing en vervolging zijn zelfstandige taken van politie en OM, maar winnen sterk aan betekenis als ze vanuit een brede maatschappelijke oriëntatie plaatsvinden. Dat geldt ook t.a.v. high impact crime zaken als woninginbraken, zware vermogenscriminaliteit, geweld en zeden. Die leiden weliswaar bij succesvolle opsporing altijd tot een strafrechtelijke reactie, maar daarbij wordt een zo breed mogelijk maatschappelijk effect nagestreefd. Bij de invulling van de in hoofdstuk 4 genoemde strategische thema's 'veilige woon- en leefomgeving' en 'ondermijnende criminaliteit' geldt dit in nog sterkere mate.

Opsporing en vervolging is een schaars goed, dus dat moet je slim en verantwoord inzetten. Kwalitatief goed, maar ook snel(ler), omdat tempo nu eenmaal een element van de kwaliteit van het maatschappelijk te bereiken effect is. De juiste zaken kiezen is van groot belang, omdat we niet alles kunnen doen. Je moet met de inzet van opsporing en vervolging maatschappelijk zo effectief mogelijk zijn. Met de politie denkt het OM goed na hoe je de capaciteit inzet. Planmatig en efficiënt. Oftewel: dit is het doel, dit is de richting, en dan willen we klaar zijn. Op die manier worden strafrechtelijke onderzoeken binnen afgesproken termijnen afgemaakt en "slepen" ze zich niet voort en blijven ze niet drukken op de caseload van OM-ers en politiemensen.

In zaken waarin er al een verdachte is, willen we meer, snel en eerder gebruik maken van informatie van ketenpartners. Ketenpartners hebben de nadrukkelijke wens uitgesproken om net als bij zaken van Veel Voorkomende Criminaliteit eerder te worden betrokken bij de High Impact Crime-zaken (HIC). Een terechte vraag. Zo kunnen ook deze ketenpartners immers tijdig meedenken en zorgen dat hun noodzakelijke input voor de afdoening van een strafzaak, tijdig gereed is. En wie weet kunnen we zo onnodige rapportages etc. zelfs wel voorkomen. En op deze manier kunnen we voor een kwalitatief goede afdoening kiezen.

Bij HIC-zaken blijven de afdoeningen in beginsel strafrechtelijk van aard, want vaak vraagt het delict of het verleden van de verdachte daar om. Maar kwalitatief kan de afdoening wellicht nog beter door vooraf alle context informatie te betrekken bij de afwegingen die je als professionals moet maken om je vooraf bepaalde doel te kunnen bereiken. Deze contextinformatie dient te komen van betrokken ketenpartners. Als blijkt dat een verdachte een strafblad heeft én zowel bij gemeenten als in de zorg al bekend is, dan gaan we die zaak ook samen met de partners bespreken: wie kan het best wat doen?

5.3. Politie

In deze paragraaf kan de vertaling van de landelijke prioriteiten naar de politie Oost-Brabant worden gemaakt en kunnen organisatie specifieke prioriteiten worden benoemd.

5.4. Basisteams

Naast de in hoofdstuk 4 genoemde strategische thema's voor de regio Oost-Brabant zijn er vanzelfsprekend ook thema's en prioriteiten die van belang zijn voor 1 of enkele basisteams. In deze paragraaf wordt ingegaan op de thema's en prioriteiten die spelen op basisteam niveau.

Basisteams Eindhoven-Noord en Eindhoven-Zuid:
Voor deze basisteams geldt o.a. het Beleidskader Veiligheid 2018-2021 dat door de gemeenteraad Eindhoven onlangs is vastgesteld. In dat beleidskader zijn de volgende strategische beleidsprioriteiten benoemd;

- HIC;
- Jeugdcriminaliteit en jeugdoverlast;
- Woonoverlast;
- Radicalisering en polarisatie;
- Ondermijning;
- Zorg en Veiligheid.

Daarnaast wordt in de komende periode extra ingezet op *informatie gestuurd werken* en *een wijkgerichte aanpak*. Hiertoe worden pilots opgezet waarmee wordt geprobeerd werkvormen te vinden die helpen onze veiligheidsaanpak te versterken.

Basisteam Maasland:
Voor het basisteam Maasland zijn de prioriteiten:

- HIC (woninginbraken en geweld);
- Woonoverlast;
- Ondermijning;
- Zorg en veiligheid;
- Terugdringen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit.

Basisteam Dommelstroom:
Aandachtspunten voor de jaren 2019-2022:

- Georganiseerde Criminaliteit (en in het bijzonder ondermijning, synthetische drugs en OMG[16]'s);
- Woninginbraken;
- Geweld;
- Jeugd;
- Cybercrime
- Radicalisering en polarisatie
- Aanpak van verwarde personen en huiselijk geweld (waarbij de sociale kant vraagt steeds meer aandacht vraagt).

Lokaal nog extra aandacht voor:

- AZC[17] in Budel (gemeente Cranendonck);
- Bedrijventerrein/meubelplein Ekkersrijt in Son en Breugel;
- Uitgaansgebied in Valkenswaard.

16 OMG = Outlaw Motorcycle Gang

17 Azc = Asielzoekerscentrum

CONCEPT

Basisteam De Kempen:
De prioriteiten voor basisteam De Kempen zijn:

- Ondermijning;
- Sociale kwaliteit. Verbinding Zorg en Veiligheid;
- Jeugd, alcohol en drugs;
- HIC (woninginbraken en geweld);
- Polarisatie / radicalisering.

Basisteam Peelland:
Voor het basisteam Peelland zijn de regionale prioriteiten:

- Ondermijning
- Radicalisering
- Cybercriminaliteit
- Verwarde personen (waarbij het primaat bij het sociaal domein ligt)

Deze worden opgenomen in het Veiligheidsplan Peelland 2019-2022. De overige prioriteiten zijn door de gemeenten nog nader te bepalen. Daaropvolgend wordt bezien waar raakvlakken zijn en waar samenwerking meerwaarde oplevert; dat kan leiden tot het opnemen in het Veiligheidsplan Peelland.

Basisteam Maas en Leijgraaf:
Prioriteiten ingebracht uit het Basisteam Maas en Leijgraaf:

- Veilige woonomgeving (HIC-feiten, woonoverlast, jeugdoverlast, evenementenveiligheid, burgerparticipatie, verkeersveiligheid)
- Ondermijning
- Verbinding Zorg en Veiligheid (Verwarde personen, huiselijk geweld)

Basisteam De Meierij
Strategische thema's voor het basisteam De Meierij voor de periode 2019-2022:

- Ondermijning/georganiseerde criminaliteit;
- Verbinding zorg en veiligheid: specifiek aandacht voor kwetsbare groepen zoals personen met verward gedrag, jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit, mensenhandel/arbeidsuitbuiting en polarisatie/radicalisering;
- High Impact Crimes (HIC): woninginbraken, overvallen, straatroven;
- Informatieveiligheid.

Per gemeente kunnen er nog lokale prioriteiten worden benoemd.

Basisteam 's Hertogenbosch:
Het huidige Integraal Veiligheidsplan loopt in 2018 af. Na de zomer zal een Integraal Veiligheidsplan worden vastgesteld voor de periode 2019-2021. De te verwachten prioriteiten zijn:

- Veilige en leefbare wijken en buurten (complexe cases/problematiek met veiligheids- en zorgcomponenten, veelvoorkomende vermogenscriminaliteit en High Impact Crimes (HIC)
- Veilig uitgaan en veilige evenementen
- Problematische jeugd en jeugdgroepen
- Ondermijning

Naast prioriteiten bevat het IVP strategische thema's. Ook deze thema's vormen inhoudelijke zwaartepunten van het IVP en zijn van strategisch belang. Verschil met de prioriteiten is dat er geen intensivering op nodig is - ze hebben meer een going concern-karakter. De volgende strategische thema's zullen vermoedelijk in het IVP worden opgenomen:

a. 'Veilig winkelgebied en veilige bedrijventerreinen'
b. 'Verkeersveiligheid'
c. 'Brandveiligheid, externe veiligheid en crisisbeheersing'

ONTWERP

d. ‘Polarisatie en radicalisering’
e. ‘Informatiebeveiliging’
f. ‘Veilige Publieke Taak’
g. ‘Ambtelijke en bestuurlijke integriteit’

ONTWERP

6. Monitoring

Er is veel waardering voor de wijze waarop de jaarverslagen van het Regionaal Veiligheidsplan 2015 - 2018 waren opgezet en tot stand zijn gekomen. Zeker omdat het vaak lastig is een causaal verband te vinden tussen de inzet die gepleegd wordt en de cijfermatige daling of stijging van de misdaadcijfers en tussen de inzet en het veiligheidsgevoel van burgers. Het meten en bijhouden van het effect van het beleid en van de acties die de partners gezamenlijk en individueel ondernemen blijft daarom een lastige opgave. Toch blijft er nadrukkelijk de behoefte aan nadere verdieping en analyse van de cijfers over een langere periode en bestaat er de wens om trends en hotspots in beeld te brengen.

Voor de monitoring van het Regionaal Veiligheidsplan 2019 – 2022 wordt er daarom voor gekozen om het zwaartepunt van de monitoring en de verdiepende analyses te laten plaatsvinden op basisteamniveau. Op het niveau van de basisteams kunnen de gemeenten, de politie en het Openbaar Ministerie het beste komen tot een gedegen veiligheidsanalyse met nadere verdieping waar dat nodig en gewenst is. Daarnaast kan de monitoring daar zo opgezet worden dat het als sturingsinstrument kan fungeren voor de basisteam driehoeken.

Op basis van de monitor en de verdiepende analyses van de basisteams zal het jaarverslag over het Regionaal Veiligheidsplan worden opgesteld. In dit jaarverslag wordt ingegaan op de misdaadcijfers van de regio, het veiligheidsgevoel van burgers en de resultaten die behaald zijn op de gezamenlijke strategische thema’s. Mede op basis van het jaarverslag wordt halverwege de looptijd van het Regionaal Veiligheidsplan bezien of herijking en aanpassing van het plan noodzakelijk is.

ONTWERP

7. Bijlagen

In dit hoofdstuk treft u de bijlagen bij het Regionaal Veiligheidsplan 2019 – 2022 aan.

7.1. Sterkteverdeling Politie-eenheid Oost-Brabant

Eenheid Oost-Brabant		Formatie
District / Dienst	Afdeling / Team	01-01-2018
Leiding Regionale Eenheid	-	4,00
Totaal Leiding Regionale Eenheid		4,00
Staf	Leiding staf	1,00
	Politieprofessie	14,00
	Control	5,00
	Bestuursondersteuning	25,90
	Veiligheid, Integriteit en Klachten	19,00
	Communicatie	15,00
Totaal Staf		79,90
Dienst Bedrijfsvoering Regionale Eenheid	Planning en Capaciteitsmanagement	31,00
Totaal Dienst Bedrijfsvoering Regionale Eenheid		31,00
Dienst Regionaal Operationeel Centrum	Leiding dienst	2,00
	Meldkamer	69,60
Totaal Dienst Regionaal Operationeel Centrum		71,60
Dienst Regionale Recherche	Leiding dienst	3,00
	Generieke Opsporing	91,50
	Thematische Opsporing	85,30
	Vreemdelingenpolitie	73,80
	Specialistische Ondersteuning	151,00
Totaal Dienst Regionale Recherche		404,60
Dienst Regionale Informatie Organisatie	Leiding dienst	3,00
	Regionale Informatie	48,00
	Informatie Knooppunten	60,00
	Inwinning	37,00
	RID-WIV	12,00
	Analyse en Onderzoek	31,90
	Business Intelligence en Kwaliteit	7,00
Totaal Dienst Regionale Informatie Organisatie		198,90
Dienst Regionale Operationele Samenwerking	Leiding dienst	3,00
	Regionale Conflict- en Crisisbeheersing	51,00
	Infrastructuur	68,00
	Regionaal Service Centrum	60,50
	Arrestantentaken	108,40
	Regionale Coördinatietaken	29,00
Totaal Dienst Regionale Operationele Samenwerking		319,90
District s-Hertogenbosch	Leiding district	3,00
	Districtsrecherche	96,00
	Flexteam	20,00
	Team 's-Hertogenbosch	214,00
	Team Meierij	179,00
	Team Maasland	135,00
	Team Maas en Leijgraaf	200,00
Totaal District s-Hertogenbosch		847,00
District Eindhoven	Leiding district	3,00
	Districtsrecherche	80,00
	Flexteam	20,00
	Team Eindhoven Zuid	224,00
	Team Eindhoven Noord	195,00
	Team De Kempen	184,00
Totaal District Eindhoven		706,00
District Helmond	Leiding district	3,00
	Districtsrecherche	57,00
	Flexteam	20,00
	Team Dommelstroom	174,00
	Team Peelland	258,00
Totaal District Helmond		512,00
Totaal Eenheid Oost-Brabant		3.174,90

ONTWERP

Wettelijk gezien maakt de sterkteverdeling van de politie onderdeel uit van het Regionaal Veiligheidsplan. Het inrichtingsplan van de eenheid Oost-Brabant is leidend voor de verdeling van de formatie over de basisteams en de afdelingen binnen de eenheid.
Uit oogpunt van vergroting van het rendement van de politie-inzet binnen de basisteams is besloten om de sterkteverdeling gedurende een proefperiode van twee jaar op de geografische schaal van de districten vast te stellen.
Het vierjaarlijks vaststellen van de formatie door het bevoegd gezag biedt onvoldoende flexibiliteit. Periodieke organisatieaanpassingen zijn noodzakelijk. Eventuele aanpassingen zullen op voorstel van de politiechef, na instemming van de regionale driehoek, worden doorgevoerd.
Uitgangspunt hierbij is dat de gezagsrol van bestuur en OM ongewijzigd blijft en besluitvorming over de inzet van politiecapaciteit plaatsvindt in de driehoeken.
De norm van 1 wijkagent per 5.000 inwoners gemiddeld over de eenheid blijft gehandhaafd.

Verdeling wijkagenten (operationeel expert GGP en senior GGP) Oost-Brabant per 1-1-2018:

Basisteam	Operationeel Expert GGP	Senior GGP	Totaal
's-Hertogenbosch	4	25	29
Meierij	8	35	43
Maasland	4	20	24
Maas&Leijgraaf	9	23	32
Eindhoven-Zuid	4	15	19
Eindhoven-Noord	4	21	25
De Kempen	8	27	35
Dommelstroom	6	22	28
Peelland	8	33	41
Totaal	55	221	276

Op dit moment is er sprake van een bezetting van wijkagenten van 103%.

Het aantal inwoners van onze regio is in de afgelopen jaren met ruim 10.000 inwoners gegroeid. In de komende formatiewijzigingen zal daar ook rekening mee worden houden door het aantal wijkagenten iets uit te breiden. De verschuiving ten opzichte van het vorige plan zit in de gemeentelijke herindeling (Meierijstad).

7.2. Opsporingsafspraken Politie-eenheid Oost-Brabant

Jaarlijks worden tussen politie en OM afspraken gemaakt over de instroom van het aantal en de soort van strafzaken. Historische gegevens, de ontwikkeling van de geregistreerde criminaliteit, inzicht in de niet geregistreerde criminaliteit, het ondermijningsbeeld en het overige criminaliteitsbeeld vormen hiervoor de input. Uitgangspunt voor het OM zijn daarnaast de productiecijfers die het College van PG's jaarlijks aan het parket oplegt.

ONTWERP